

NAZİFE TUTAY BİTKİ KORUMA MÜZESİ

Tarımsal alanlarda, zararlı ve faydalı türlerin ve farklı alanlardaki dağılımının çıkarılması, referans koleksiyonlarının oluşturulması ve muhafazalarının sağlanması bitki sağlığı açısından son derece önemlidir. Tarımsal alanlarda birçok organizma, ürünler üzerinde bazen %100'e varabilen ciddi ekonomik kayıplara neden olabilmektedir. Zararlıların ne olduğunun tam olarak bilinmesi, seçilecek mücadele metodunun belirlenmesi ve dolayısıyla ekonomik kaybın en aza indirilmesinde kritik öneme sahiptir. Bu amaçla bu organizmaların dahil oldukları gruplara yönelik çalışmaların yürütülmesi ve referans koleksiyonların oluşturulması, geliştirilmesi gerekir.

Türkiye'de kültür bitkilerinde, hastalık, yabancı ot ve zararlıları tespit etmek, yayılım ve yoğunluklarını saptamak, bu alanda araştırmacıların yetişmesini sağlamak amacıyla Nazife Tuatay Bitki Koruma Müzesi, 1961 yılında Ankara Zirai Mücadele Araştırma Enstitüsü bünyesinde kurulmuştur. Uluslar arası merkezlerce NTM kısaltmasıyla kabul edilen 54 yıllık geçmişi olan bir böcek müzesidir. Ayrıca, kuruluşundan bugüne kadar Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı bünyesinde alanında da tek olma niteliğini korumaktadır.

Müze ilk kurulduğu yıllarda koleksiyon daha çok yurtdışındaki müzelere teşhis için gönderilen örneklerin muhafazası ile oluşmaya başlamıştır. Daha sonra bu müzelerin isteksizliği veya ücret talep etmeleri ve Türkiye'de uzman sayısının artması nedeniyle bu yolla yapılan örnek teşhisi azalmıştır.

“Nazife Tuatay Bitki Koruma Müzesi, kuruluşundan bu güne kadar yapmış olduğu çalışmalarla 2500 'den fazla türe ait yaklaşık 30.000 örnekten oluşan bir koleksiyon büyüklüğüne ulaşmıştır. Müzede, sadece ülkemizde bulunan dünya için 52 türe ait 555 ilk tanımı yapılan örnek muhafaza edilmektedir.

Müzedeki araştırmacılar tarafından bugüne kadar tespit edilmiş 333 tür Ülkemiz için yeni kayıt niteliğindedir. 2015 yılında üç yeni yaprakbiti türü dünyada sadece bizim ülkemizde bulunarak gerekli kurumlara bildirilmiştir.

Kiraz bahçelerinde polinasyonda etkili olabilecek 51 arı türü belirlenerek, Türkiye

polinatör faunasına katkıda bulunulmuştur.

Nazife Tuatay Bitki Koruma Müzesi ulaştığı bu sayı ile Türkiye’de böcek koleksiyonunun oluşturulması ve muhafazasının sağlanması konusunda başta gelen müzelerden biridir. Müzede bulunan her böcek örneğine ilişkin bilgiler müze personeli tarafından oluşturulan bir veri tabanına girilmektedir. Bu işlem tamamlandığında müzeye ait bir katalog yayına hazır hale gelecektir. Müze veri tabanından hangi böceğin nereden, hangi tarihlerde toplandığı, kaç adet olduğu, müzede hangi dolapta hangi çekmecede bulunduğu izlenebilecektir. Bu veriler belirli çerçevede web ortamında da paylaşılacaktır.

Müzeyle özellikle geçtiğimiz 2-3 yıl içerisinde yeni araştırmacıların katılımı ile personel sayısı 7’ye yükselmiştir. Geçmişte müze genelde çok az sayıda elemanla

çalışmalarını sürdürmüştür. Uzman sayısının daha da artmasıyla örnek sayısı

bakımından hızlı bir gelişme sağlanabilecektir.

Tarımsal alanlarda verilerin oluşturulması ile, gelecekte özellikle böceklerin yayılışındaki hareketlilik ile agroekosistemlerde olabilecek değişimlerin izlenmesi beklenen hedeflerdir.